

DZIEJE

PL ISSN 0419-8824

NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

3–2022

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik LIV

2022

3

Warszawa 2022

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszcaka,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

KOMITET REDAKCYJNY

Łukasz Adamski, Mikheil Bakhtadze, Roman Baron, Agnieszka Cieślikowa,
Idesbald Goddeeris, Krzysztof Kawalec, Tadeusz Kondracki, Marek Kornat,
Andrzej Koryn, Krzysztof Kosiński, Claudia Kraft, Piotr Madajczyk,
Wojciech Materski, Jan Molenda, Władimir Niewieźin, Andrzej Nowak,
Sławomir Nowinowski, Małgorzata Ptasieńska, Włodzimierz Suleja,
Tadeusz Wolsza, Dušan Segeš, Andrzej Suchcitz, Michihiro Yasui

REDAKCJA

Małgorzata Gmurczyk-Wrońska (redaktor naczelny),
Daniel Boćkowski (zastępca redaktora naczelnego),
Anna Nowakowska-Wierzchoś (sekretarz), Rafał Stobiecki (członek redakcji),
Jacek Tebinka (członek redakcji), Paweł Libera (członek redakcji)

REDAKTOR WYDAWNICZY

Ewa Bazyl

TŁUMACZENIA STRESZCZEŃ

Grażyna Waluga

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. 22 831 02 61-62, w. 43
e-mail: dn@ihpan.edu.pl
<http://www.dn-ihpan.edu.pl>

Czasopismo recenzowane

p-ISSN 0419-8824
e-ISSN 2451-1323 (wersja pierwotna)

© Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Publikacja dotowana ze środków publicznych
Ministerstwa Edukacji i Nauki

Druk i oprawa: Fabryka Druku

Spis treści

STUDIA I ARTYKUŁY

Jerzy Łazor – <i>Kto ma budować Gdynię? Wpływ władz w Paryżu na kształt konsorcjum francusko-polskiego</i>	5
Anna Ambrochowicz-Gajownik – <i>Losy polskiej emigracji zarobkowej we Francji w latach kryzysu gospodarczego – nowe spojrzenie badawcze</i>	27
Grzegorz Zackiewicz – <i>Polski ruch zawodowy wobec Obozu Zjednoczenia Narodowego (1937–1939)</i>	47
Jacek Pietrzak – <i>Wokół dezercji Żydów z Armii Polskiej na Wschodzie i konfliktu w Palestynie. Sprawa zajść w kibucach Chulda i Ramat ha-Kowesz w 1943 r.</i>	69
Józef Łaptos – <i>„Dary mogą czasami drogo kosztować”. Kulisy polityki Belgii wobec akcji pomocowej UNRRA</i>	85
Radosław Gross – <i>Olsztyńskie „Dzikie Pola”. Rabunek i dewastacja wsi na Warmii i Mazurach przez wojska sowieckie w latach 1945–1948</i>	109
Małgorzata Choma-Jusińska – <i>Żołnierze i biznesmeni. Działalność Gryf Publications w latach 1946–1964 jako przyczynek do historii polskich wydawnictw emigracyjnych po wojnie w Wielkiej Brytanii</i>	131
Daniel Wicenty – <i>O znaczeniu fałszywego świadectwa. Przypadek TW „Jakuba” a fikcje operacyjne SB dotyczące tajnych współpracowników</i>	151
Marek Kosma Cieśliński – <i>Od walki publicystycznej do magazynu informacyjnego. Lewicowe dziennikarstwo filmowe Heleny Lemańskiej</i>	175
Krzysztof Lesiakowski – <i>Przez getto warszawskie, bezpieczeństwo wojskową do sportu. Meandry życia prezesa RTS Widzew Łódź Ludwika Sobolewskiego (1925–2008)</i>	191

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Alicja Bartnicka – <i>Życia opłacone dwukrotnie?</i>	209
--	-----

DYSKUSJE I POLEMIKI

Andrzej Krzak – <i>W odpowiedzi dr. Dariuszowi Faszczy na recenzję książki Andrzeja Krzaka „Wojny bałkańskie 1912–1913”</i>	219
---	-----

IN MEMORIAM

Zbigniew Sebastian Siemaszko (28 X 1923 – 2 II 2021) – Marek Kornat, Rafał Stobiecki	227
---	-----

Instrukcja wydawnicza

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie:

1. Wszystkie teksty należy składać w dwu egzemplarzach oraz w wersji elektronicznej. Wydruk powinien być sporządzony według obowiązujących norm: Times New Roman 12 pkt, interlinia 1,5 wiersza, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi dużymi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie – w przypadku pracy wielotomowej – liczbę tomów lub części (np. t. I–II) cyframi rzymskimi i dalej: miejsce i rok wydania, nazwę wydawcy, na ostatnim miejscu liczbę stron. Imię i nazwisko autora recenzji – na końcu tekstu z prawej strony oraz afiliację (miasto).

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis autora jak w recenzji.

6. Odnośniki do przypisów (dolnych) w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. – wiek lub r. – rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itp., m.in., r.kps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską wówczas, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7, dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem znaczenia w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku – w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy i roczniki periodyków i innych publikacji podajemy cyframi rzymskimi; zeszyty, numery i części – cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane autorom do właściwego przygotowania i ponownego przesłania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułu i artykułu recenzyjnego streszczenia (do 3000 znaków ze spacjami) i zarysu treści (do 500 znaków ze spacjami) w języku polskim, wykazu słów kluczowych w języku polskim (do 5–7 słów lub wyrażeń), bibliografii zawierającej wszystkie opracowania cytowane w przypisach, a także biogramu (do 500 znaków ze spacjami; tytuł naukowy, instytucja, zainteresowania naukowe).

INSTYTUT HISTORII PAN
PRZEDSTAWIA

Protokoły posiedzeń
Rady Ministrów
Rzeczypospolitej Polskiej
1918–1923

TOM VIII

PIERWSZY GABINET ANTONIEGO PONIKOWSKIEGO

19 WRZEŚNIA 1921 – 5 MARCA 1922

INSTYTUT HISTORII PAN

www.ihpan.edu.pl
www.ksiegarnia-ihpan.edu.pl

ISSN 0419-8824

9 770419 882207 09 >